

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2010.gada 1.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Ļ.Kušnīre,
tiesneši L.Sliņa un M.Vīgants,

piedaloties pieteicējas biedrības „Latvijas tirgotāju asociācijai” pārstāvim A.K.,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Konkurences
padomes pārstāvei M.G.,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc biedrības
„Latvijas tirgotāju asociācija” pieteikuma par Konkurences padomes 2007.gada
15.augusta lēmuma Nr.102 (protokola Nr.49 9§) „Par lietas neierosināšanu”
atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Konkurences padomei ierosināt lietu par
biedrības „Latvijas tirgotāju asociācija” iesniegumā minēto iespējamo akciju
sabiedrības „Laima” konkurences pārkāpumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 16.jūlijā Konkurences padomē (turpmāk – Padome)
saņemts biedrības „Latvijas tirgotāju asociācija” (turpmāk – Biedrība)
iesniegums. Tajā lūgts ierosināt lietas izpēti par akciju sabiedrības (turpmāk –
a/s) „Laima” Konkurences likuma pārkāpumu – dominējoša stāvokļa
ļauņprātīgu izmantošanu.

Ar Konkurences padomes 2007.gada 15.augusta lēmumu Nr.102
(protokola Nr.49 9§) „Par lietas neierosināšanu” (turpmāk – Lēmums) nav
ierosināta lietas izpēte uz Biedrības 2007.gada 11.jūlija iesnieguma
Nr.ak071101 pamata.

Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[1.1] 2007.gada 16.jūlijā Padome saņēma Biedrības iesniegumu
Nr.ak071101, kurā norādīts uz iespējamiem pārkāpumiem a/s „Laima” darbībās
attiecībā uz produkcijas piegādēm, draudiem pārtraukt vai pārtraucot piegādāt
savu produkciju, ja līguma partneri pieprasa samaksāt līgumsodu par tās
neizpildītām darbībām.

[1.2] Konkurences likuma 23.pantā minētā pamatoti ieinteresētā persona
ir persona, kurai pārkāpuma dēļ ir radies vai var rasties tiesību vai tiesisko
interesešu aizskārums. Iesniedzējs Konkurences likuma izpratnē ir uzskatāms par
pamatoti ieinteresēto personu, jo tas savā biedrībā apvieno komercsabiedrības,

kas nodarbojas ar tirdzniecību, ēdināšanu un pakalpojuma sniegšanu un darbojas tā biedru interesēs.

A/S „Laima” nodarbojas ar saldumu ražošanu un ir sadarbības partnere Biedrības biedriem, tādējādi a/s „Laima” iespējama nelikumīga rīcība var radīt iesniedzēja biedriem tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu.

[1.3] Lieta tiek ierosināta, ja atbilstoši Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajam iesniegumā tiek norādīta pamatota informācija ar pierādījumiem, kas liecina par iespējamo pārkāpumu. Biedrības iesniegumā norādīts, ka no biedriem ir saņemta informācija par a/s „Laima” dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

[1.4] Padome 2007.gada 8.augustā nosūtīja Biedrībai vēstuli, lūdzot piecu dienu laikā iesniegt dokumentārus pierādījumus iesniegumā minētajam, kā arī pasākumiem, kas veikti pārkāpuma izbeigšanai pirms tam, kad Konkurences padome saņēmusi iesniegumu. Līdz lēmuma pieņemšanu atbilde nav saņemta. Līdz ar to secināts, ka Biedrības rīcība nav dokumentāri pierādījumi.

[1.5] Lēmuma pieņemšanas brīdī Padomes rīcībā esošā informācija neļauj izdarīt secinājumus par a/s „Laima” atrašanos dominējošā stāvoklī kādā no konkrētajiem tirgiem. Konkrētais tirgus konkrētajā gadījumā var tikt noteikts plašāk kā sortimenta ietvaros, t.i., Kombinētās nomenklatūras (turpmāk – KN) kods 1806 šokolāde un citi pārtikas izstrādājumi ar kakao piedevu, KN kods 1704 konditorejas izstrādājumi (ieskaitot balto šokolādi) bez kakao piedevas.

[1.6] 2007.gada 24.jūlijā Padomes tikšanās laikā ar a/s „Laima” tika iegūti paskaidrojumi un pierādījumi.

[1.7] Biedrība, iesniedzot iesniegumu Padomē, ir nepilnīgi norādījusi Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 1.punktā noteikto, norādot tikai iespējamo pārkāpēju, taču nenorādot no iespējamā pārkāpuma cietušās personas. Ņemot vērā, ka mazumtirdzniecības vietu skaits, kur tiek tirgota a/s „Laima” produkcija, ir mērāms tūkstošos, nav iespējams pārbaudīt iesniegumā minētos faktus, ja iesniegumā nav norādītas cietušās personas.

[1.8] Padome secina, ka tās rīcībā esošā informācija nav pietiekama, lai ierosinātu lietu.

[2] 2007.gada 4.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Biedrības (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Padomei ierosināt lietu par Biedrības iesniegumā minēto iespējamo a/s „Laima” konkurences pārkāpumu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] Mazie uzņēmumi sava biznesa interesēs nevēlas atklāti uzstāties kā iesniedzēji pret a/s „Laima”, lai vēl vairāk nesarežģītu savas attiecības ar ietekmīgo piegādātāju. Padomes atsauce uz Komerclikumu un Informācijas atklātības likumu par komercnoslēpuma un ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību, nedod garantijas, ka atsevišķiem tirgotājiem neradīsies nelabvēlīgas sekas.

[2.2] Biedrības iesniegumā minētie jautājumi ir pietiekami uzvedinoši un noderīgi pie patiesas vēlmes veikt izpēti. Pēc Konkurences likuma 24.panta

Padome var ierosināt lietu pēc visdažādākās informācija par pārkāpumu, ja vien ir pamats uzskatīt, ka šādi pārkāpumi varētu būt.

[2.3] Lai gan Konkurences likuma 23.panta piektajā daļā nav paredzēti konkrēti termiņi trūkumu novēršanai, taču acīmredzami, ka piecu dienu termiņā nevar būt pietiekams papildus informācijas savākšanai.

[2.4] Lēmumā ir pārņemts Biedrībai, ka tā nav noskaidrojusi, vai a/s „Laima” ir 40% tirgus daļa, kāda pēc Konkurences likuma tiek uzskatīta par dominējošu. Pieteicēja norāda, ka tas nav privātpersonas, bet iestādes pienākums vajadzīgo informāciju iegūt.

[2.5] Padomes pieeja dažādiem tirgus dalībniekiem ir nevienlīdzīga. Par to liecina šādi fakti.

[2.5.1] Padome, veicot maizes tirgus uzraudzību, bez kāda oficiāla iesnieguma 2006.gada 29.marta lietā Nr.P/05/06/2 pieņēma lēmumu Nr.E 02-25 uzlikt akciju sabiedrībai „Hanzas maiznīca” naudas sodu par tālākpārdošanas cenu regulēšanu maizes mazumtirdzniecības tirgū. 2006.gada 7.septembrī Padome pieņēma lēmumu Nr.E02-97 pēc savas iniciatīvas uzsāktajā lietā Nr.P/0405/8 par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu SIA „AGA” darbībā.

[2.5.2] Padomes iniciētie grozījumi Konkurences likumā pauž atbalstu pārtikas pārstrādes uzņēmumiem interesēm pretstatā Biedrības un tirdzniecības tīklu interesēm.

[2.5.3] Padome lietu ir tiesīga ierosināt arī tādā gadījumā, ja Padomei ir pamats uzskatīt, ka attiecīgie fakti varētu būt. Ņemot vērā pieteicējas iesniegumā norādīto faktu būtību, Padomei bija pamats uzskatīt, ka šādi fakti var būt. Līdz ar to atteikums ierosināt izpēti lietu saistīts nevis ar dokumentāru pierādījumu trūkumu, bet ar to, ka Biedrība ir lūgusi uzsākt lietu pret vienu no lielākajiem Latvijas piegādātājiem.

[3] Rakstveida paskaidrojumos par pieteikumu Padome norāda, ka pieteikumu neatzīst. Paskaidrojumos norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Pieteicēja Padomei neiesniedza pierādījumus, kas apliecinātu a/s „Laima” pārkāpumu, kā arī informāciju par pasākumiem, kas būtu veikti pārkāpuma novēršanai.

[3.2] Konkurences likuma 23.panta ceturtajā daļā ir paredzētās Padomes tiesības lietu neierosināt, ja iesniegumā nav ietverta 23.panta otrajā daļā paredzētā informācija vai tā ir nepietiekama un iesniedzējs nav iesniedzis papildus informāciju Padomes noteiktajā termiņā.

[3.3] Lēmums par lietas ierosināšanu ir balstīts uz Padomes rīcībā esošām ziņām, faktiem vai jebkuras informācijas, ja tā dod pietiekošu pamatu uzskatīt, ka tirgus dalībnieka rīcībā ir saskatāmas iespējamās Konkurences likuma pārkāpuma pazīmes. Pamatu lēmumam par lietas ierosināšanu veido gan pašas Padomes rīcībā esošās ziņa, kā arī iesniedzēja sniegto ziņu un pierādījumu kopums attiecībā uz iespējamo pārkāpumu.

[3.4] Konkurences likuma 23.panta trešajā daļā noteikts, ka ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas Padomei ir jāizvērtē iesniegumā

minētā informācija un jāpieņem lēmums par lietas ierosināšanu vai neierosināšanu. Atšķirībā no situācijas, kad lieta jau ir ierosināta un atbildes termiņš uz Padomes izstādīto informācijas pieprasījumu noteikts likumā (Konkurences likuma 26.panta otrā daļā), stadijā, kad saņemts iesniegums un lieta vēl nav ierosināta, Padome pati nosaka informācijas sniegšanas termiņus, ievērojot, ka lēmums par lietas ierosināšanu vai neierosināšanu jāpieņem 30 dienu laikā. Pieteicējas dotā atsauce uz Konkurences likuma 23.panta piekto daļu ir juridiski nekorekta, jo minētā norma attiecas uz situācijām, kad pēc iesnieguma izvērtēšanas Padome jau ir pieņēmusi lēmumu neierosināt lietu, un uzliek pienākumu Padomei izskaidrot iesniedzējam sava lēmuma motivāciju, kā arī informēt iesniedzēju par iesnieguma izskatīšanas iespējamu atjaunošanu, ja tajā tiek novērsti trūkumi vai tiek iesniegta papildus informācija. Lēmumā Padome secina, ka tās rīcībā esošā informācija par a/s „Laima” iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu nav pietiekama, lai ierosinātu lietu. Padome norāda, ka, pamatojoties uz Konkurences likuma 23.panta piekto daļu, pēc papildus informācijas saņemšanas iesnieguma izskatīšanu var atjaunot. Padomei nezināmu iemeslu dēļ, pieteicēja, šis likumā paredzētās tiesības nav izmantojusi.

[3.5] Dominējoša stāvokļa konstatēšanai nepieciešams konstatēt ne tikai 40% tirgus daļu esamību, bet arī citas dominējošā stāvokļa konstatēšanai nepieciešamās pazīmes, kuras norādītas Konkurences likuma 1.panta 1.punktā. Padome norāda, ka atrašanās dominējošā stāvoklī kādā konkrētā tirgū nav aizliegta. Nav atļauta šāda stāvokļa ļaunprātīga izmantošana. Uz paskaidrojumu sagatavošanas brīdī pieteicēja nav sniegusi Padomei jebkādu informāciju, kas pamatotu apgalvojumu, ka „dominējošo stāvokli ļaunprātīgi izmanto visi lielle piegādātāji”, tādēļ šo apgalvojumu nav iespējams juridiski vērtēt.

[3.6] Fakts, ka Padome, izmantojot savas likumā noteiktās tiesības savas kompetences ietvaros izstrādā normatīvā akta projektu, nekādā veidā neietekmē un nevar ietekmēt cita Padomes iestādei likumā noteiktā uzdevuma izpildes gaitu un lietu virzību. Padomei pildot no Konkurences likuma izrietošās funkcijas, nav savu interešu.

[3.7] Lēmums ir pamatots ar Konkurences likuma normām. Savukārt valsts atbalsta regulējums Latvijā noteikts „Komercedarbības atbalsta kontroles likumā”. Lai finansiālo palīdzību komercedarbības veicināšanai uzskatītu par atbalstu, tai jāatbilst visām iepriekš minētā likuma 5.pantā uzskatītajām pazīmēm un 7.pantā noteiktajam.

[4] 2008.gada 28.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts Padomes lūgums par administratīvās lietas nodošanu izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai sakarā ar grozījumiem Konkurences likumā.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 26.novembra lēmumu apmierināts Padomes lūgums un administratīvā lieta nosūtīta pēc piekritības izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Ar 2008.gada 22.decembra lēmumu Administratīvās apgabaltiesas tiesnese pieņēma savā tiesvedībā administratīvo lietu, piešķirot lietai Nr.A43003508.

[5] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 7.decembra lēmumu administratīvajā lietā kā trešā persona atbildētāja pusē bez pastāvīgiem prasījumiem tika pieaicināta a/s „Laima”.

[6] Tiesas sēdē Biedrības pārstāvis uzturēja pieteikumu, pamatojoties uz pieteikumā tiesai norādītiem faktiskajiem apstākļiem un juridiskiem apvērumiem.

Padomes pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, lūdza to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādītiem faktiskajiem apstākļiem un juridiskiem apvērumiem.

Administratīvā apgabaltiesa no lietas materiāliem konstatē, ka par tiesas sēdes laiku un vietu trešajai personai paziņots pienācīgi. Trešās persona a/s „Laima” pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās, neinformējot tiesu par iemeslu. Lūgums atlikt lietas izskatīšanu no trešās personas tiesā nav saņemts. Tā kā nepastāv Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 268. un 269.pantā paredzētie apstākļi, kas ir pamats atlikt lietas izskatīšanu, lietu tiesas sēdē nolemts izskatīt bez trešās personas pārstāvja.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa (turpmāk – apgabaltiesa) atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[8] Lietā ir strīds par to, vai pastāv pamats Konkurences likuma iespējamā pārkāpuma izpētes lietas ierosināšanai par a/s „Laima” iespējamo Konkurences likuma 13.panta pārkāpumu, pamatojoties uz Biedrības 2007.gada 11.jūlija iesniegumu Padomei.

[9] Biedrības 2007.gada 11.jūlija iesniegumā Padomei (*lietas 9.lapa*) norādīts, ka no Biedrības biedriem saņemtā informācija liecina, ka a/s „Laima” ļaunprātīgi izmanto dominējošo stāvokli:

1) atsaka produkcijas piegādi veikaliem attālākos valsts rajonos un tāpēc veikali nevar nodrošinot patērētājiem pietiekami daudzveidīgu konditorijas izstrādājumu sortimentu;

2) nepiegādā savu produkciju vispār, ja veikala pieprasījumā nav nodrošināts minimāls produkcijas daudzums;

3) līgumos par produkcijas piegādi nosaka dažādu atbildības līmeni atkarībā no saņēmēja uzņēmuma lieluma un kopumā par sliktu mazajiem uzņēmumiem;

4) pārtrauc vai draud pārtraukt savas produkcijas piegādes, ja līguma partneri (mazumtirdzniecības uzņēmumi) pieprasa samaksāt līgumsodu par neizpildītām saistībām;

5) realizē savu produkciju Lietuvā par 40 % zemākām cenām nekā Latvijā, piekopjot diskriminējošu cenu politiku attiecībā pret Latvijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kā arī patērētājiem.

Tādējādi a/s „Laima” darbībā saskatāms Konkurences likuma 13.panta pārkāpums.

[10] Padomes 2007.gada 8.augusta vēstulē Biedrībai (*lietas 10.lapa*) lūgts 5 dienu laikā papildināt iesniegumu ar šādu informāciju:

1) pierādījumiem, kas liecina par iespējamo a/s „Laima” pārkāpumu, norādot konkrētas komercsabiedrības, kurām ir atteiktas, pārtrauktas vai draudēts pārtraukt produkcijas piegādes gadījumos, kad līguma partneri ir pieprasījuši samaksāt līgumsodu par tās neizpildītām saistībām;

2) pasākumiem, ko veikusi Biedrība vai tās biedri pārkāpuma izbeigšanai pirms tam, kad Padome saņēmusi iesniegumu.

[11] Biedrības 2007.gada 16.augusta vēstulē Padomei (*lietas 11.lapa*) norādīts turpmāk minētais.

[11.1] Mazie uzņēmumi sava biznesa interesēs nevēlas atklāti uzstāties kā iesniedzēji pret a/s „Laima”, lai vēl vairāk nesarežģītu savas attiecības ar nozīmīgu piegādātāju. Dominējošo stāvokli ļaunprātīgi izmanto visi lielie piegādātāji, taču no a/s „Laima” šīs izpausmes ir pašas kļedzošākās. Vislielākie cietēji ir mazie uzņēmumi, kas atrodas austrumu rajonos.

[11.2] Iesniegumā minētie fakti ir pietiekami uzvedinoši un noderīgi, lai atzītu, ka ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt un pamatojoties uz Konkurences likuma 24.pantu ierosināt lietu pārkāpuma izpētei.

Nepieciešamo informāciju Padome var iegūt pati.

[11.3] Biedrība 2006.gada 23.novembrī 876 ražotājiem un piegādātājiem, tostarp a/s „Laima”, nosūtīja Tirdzniecības labas komercdarbības prakses kodeksu ar aicinājumu tam pievienoties. A/s „Laima” uzaicinājumam nav atsaukusies.

[12] A/s „Laima” paskaidrojumos Padomei par Biedrības iesniegto sūdzību (*lietas 49.-51.lapa*) norādīts turpmāk minētais.

[12.1] A/s „Laima” uzskata, ka tai nav dominējoša stāvokļa Latvijas tirgū, jo a/s „Laima” nav tirgus varas nevienā no konkrētiem tirgiem.

[12.2] A/s „Laima” produkcijas piegāde notiek dažādos veidos: mazumtirdzniecības uzņēmumiem produkcija piegādā a/s „Laima” loģistikas partneris; aptuveni 500 klientiem ir izvēle saņemt produkciju pie tuvākā vairumtirgotāja vai arī produkcija tiek piegādāta tirdzniecības vietā; produkcija tiek realizēta vairumtirgotājiem; produkciju iespējams saņemt no a/s „Laima” noliktavas.

[12.3] Produkcijas piegāde var tikt atteikta tad, ja klients nav veicis maksājumus par produkciju laikā vai ir pārsniedzis kredītlimitu. Kredītlimits tiek noteikts ar mērķi izslēgtu nevajadzīgo kredītrisku, to nosaka ikvienam klientam uz ikmēneša iepirtās produkcijas apjoma pamata un neizmanto kā

instrumentu klientu ietekmēšanai, jo a/s „Laima” ir ieinteresēta pārdot pēc iespējas vairāk savas produkcijas, nevis to kādam liegt.

[12.4] Minimālas piegādes apjomu – Ls 10 noteicis a/s „Laima” loģistikas partneris ekonomisku apsvērumu dēļ, jo a/s „Laima” produkcija prasa īpašus uzglabāšanas un transportēšanas apstākļus (temperatūra, produkti nedrīkst atrasties kopā ar citiem smaržojošiem priekšmetiem u.c.). Produkciju vērtībā zem Ls 10 iespējams iegādāties pie vairumtirgotāja.

[12.5] Tipveida līgumā ir noteikts līgumsoda apmērs par kavētiem maksājumiem, kas faktiski ir vienīgā atbildība ar sankcijām. Līgumsods ir vienāds visiem klientiem un visos līgumos.

[12.6] A/s „Laima” katrā ģeogrāfiskā tirgu konkurē ar tām cenām, kādas attiecīgajā tirgu ir konkurētspējīgas. Pārdodot produkciju eksporta tirgos, piemērojas konkrētā eksporta tirgus prasībām, nevis cenām, kuras ir konkurētspējīgas mājas tirgu.

Vienlaikus ar paskaidrojumu a/s „Laima” iesniedza šādu dokumentu kopijas: produkcijas pārdošanas tipveida līgumu piegādes līgumu ar „VP Market” ar līguma pielikumiem, Pārdošanas noteikumus Latvijai.

[13] Saskaņā ar Konkurences likuma 22.pantu šā likuma iespējamā pārkāpuma izpētes lietu ierosina uz: 1) iesnieguma pamata; 2) Konkurences padomes iniciatīvas; 3) citas institūcijas ziņojuma pamata.

Formālas un materiālas prasības izpētes lietas ierosināšanai, pamatojoties uz iesniegumu, noteic Konkurences likuma 23.pants. Minētā tiesību norma paredz turpmāk minēto.

Lietu ierosina, ja likuma pārkāpuma novēršanā pamatoti ieinteresētā persona iesniedz rakstveida iesniegumu. Pamatoti ieinteresēta persona ir persona, kurai pārkāpuma dēļ ir radies vai var rasties tiesību vai tiesisko interešu aizskārums, kā arī pārkāpumā iesaistītā persona (*23.panta pirmā daļa*).

Iesniegumā norāda dokumentāri pamatotu informāciju par: 1) iespējamā pārkāpumā iesaistītajām personām; 2) pierādījumiem, kuri liecina par iespējamo pārkāpumu un uz kuriem pamatots iesniegums; 3) Konkurences likuma normām, kuras, iespējams, ir pārkāptas; 4) faktiem, kas liecina par personas pamatotu ieinteresētību likuma pārkāpuma novēršanā; 5) pasākumiem, kas veikti pārkāpuma izbeigšanai pirms tam, kad Konkurences padome saņēmusi iesniegumu (*23.panta otrā daļa*).

Konkurences padome var neierosināt lietu, ja: 1) iesniegumā nav ietverta šā panta otrajā daļā paredzētā informācija vai tā ir nepietiekama un iesniedzējs nav iesniedzis papildu informāciju Konkurences padomes noteiktajā termiņā; 2) izdarītais pārkāpums ir mazsvarīgs (*23.panta ceturta daļa*).

Ja lieta nav ierosināta, iesniedzēju informē par lietas neierosināšanas iemesliem un par iesnieguma izskatīšanas iespējamo atjaunošanu pēc trūkumu novēršanas iesniegumā vai papildu informācijas saņemšanas (*23.panta piektā daļa*).

[14] Izvērtējot Biedrības iesnieguma atbilstību Konkurences likuma 23.panta otrā daļā noteiktajām prasībām, secināms, ka iesniegumā vispār nav ietvertas ziņas: 1) par pierādījumiem, kuri liecina par iespējamo pārkāpumu un uz kuriem pamatots iesniegums; 2) par pasākumiem, kas veikti pārkāpuma izbeigšanai pirms tam, kad Konkurences padome saņēmusi iesniegumu. Savukārt ziņas par iespējamā pārkāpuma iesaistītajām personām norādītas nepilnīgi. Proti, kā vienīgā pārkāpumā iesaistītā persona iesniegumā minēta a/s „Laima” (iespējamais pārkāpējs), tajā pat laikā iesniegumā nav norādītas citas pārkāpumā iesaistītās personas – konkrētie tirgus dalībnieki, kas cieš no iespējamā pārkāpuma. Tādējādi saturiski iesniegums neatbilst Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 1., 2. un 5.punkta prasībām.

Šādos apstākļos Padomes rīcība, pieprasot Biedrībai iesniegt trūkstošo informāciju [10], ir uzskatāma par pareizu un pamatotu.

[15] Izvērtējot papildus iesniegto informāciju [11], apgabaltiesa secina, ka sākotnēji iesniegtās informācijas apjoms tika papildināts nebūtiski. Proti, Biedrība paskaidroja, ka vairākiem komersantiem, tostarp arī a/s „Laima”, tika nosūtīts ierosinājums pievienoties Tirdzniecības labas komercdarbības prakses kodeksam. Minēto darbību Biedrība pozicionē kā uz iespējamā pārkāpuma izbeigšanu vērstu.

[16] Ņemot vērā [9] - [14] konstatējams, ka Biedrības iesniegumā Padomei nav ietverta Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 1. un 2.punktā paredzētā informācija un iesniedzējs nav iesniedzis papildu informāciju Padomes noteiktajā termiņā. Šādi apstākļi atbilstoši Konkurences likuma 23.panta ceturtajai daļai ir pamats Padomei neierosināt lietu.

Tā kā konkrētajā gadījumā Lēmums neierosināt lietu motivēts ar iesnieguma neatbilstību Konkurences likuma 23.panta otrajai daļai, un minētais atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, secināms, ka Lēmums ir pamatots un tiesisks.

Biedrības argumenti par pretējo nav pamatoti turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[17] Biedrība norāda, ka termiņa ilgums, ko Padome noteica papildus informācijas iesniegšanai ir bijis nepietiekams, lai izpildītu attiecīgās darbības.

Tajā pat laikā Biedrība pauž viedokli, ka mazie uzņēmumi sava biznesa interesēs nevēlās atklāti uzstāties kā iesniedzēji pret a/s „Laima” [11.1], iesniegumā paziņotā informācija pati par sevi ir pamats lietas ierosināšanai [11.2], Padomei pašai jāiegūst informācija, ja viņa to uzskata par nepietiekamu [11.2]. No minētā izriet, ka Biedrība iestādes noteiktās darbības uzskatīja par nevajadzīgām un nemaz negrasījās tās izpildīt. Ievērojot minēto, Biedrības iebildums par iestādes noteiktā termiņa nepietiekamību papildu informācijas iesniegšanai ir nepamatots, jo iestādes noteiktā termiņa ilgumam nav saistības ar papildu informācijas neiesniegšanu.

[18] Biedrība norāda, ka saskaņā ar Konkurences likuma 24.pantu lieta var tikt ierosināta arī tādā gadījumā, ja ir pamats uzskatīt, ka fakti, pamatojoties uz kuriem var konstatēt pārkāpumu, varētu būt. Ņemot vērā, ka iesniegumā paziņoto faktu daba ļauj uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt, lieta ir ierosināma pamatojoties uz minēto kritēriju.

Apgabaltiesas ieskatā minētais Biedrības arguments ir juridiski nekorekts pēc būtības.

[18.1] Izskatāmajā gadījumā izpētes lietas ierosināšanas procedūru iniciēja Biedrības iesniegums. Ievērojot minēto, lai atbildētu uz jautājumu, vai pamatoti ir atteikts ierosināt izpētes lietu par iespējamo pārkāpumu konkurences jomā, ir jāpārbauda, vai ir ievēroti Konkurences likuma 23.pantā paredzētie priekšnoteikumi lietas ierosināšanai uz iesnieguma pamata. Citi apstākļi saistoši atbildi uz šo jautājumu nevar ietekmēt.

[18.2] Kaut arī tam nav tiesiskas nozīmes, apgabaltiesa tomēr uzskata par nepieciešamu norādīt, ka Biedrības iesniegumā ietvertiem faktiem nepiemīt tāda nozīme, kā to uzskata Biedrība. Apgabaltiesas viedoklis izriet no turpmāk norādītiem apsvērumiem.

[18.2.1] Konkurences likuma 24.pants noteic, ka Konkurences padome var ierosināt lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties var konstatēt pārkāpumu, kā arī tad, ja Konkurences padomei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt.

No minētā izriet, ka pamats lietas ierosināšanai ir tādi fakti (reāli vai eventuāli), uz kuriem pamatojoties var konstatēt pārkāpumu. Proti, faktiem ir jābūt tādiem, kas norāda uz iespējamo pārkāpumu konkurences jomā nevis uz jebkādu pārkāpumu.

[18.2.2] Biedrība norāda, ka a/s „Laima” pārkāpums izpaužas darbībās, kas norāda uz dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

Apgabaltiesa uzskata, ka pat tādā gadījumā, ja Biedrības iesniegumā ietvertiem faktiem piemīt tāda ticamības pakāpe, kas dod pamatu pieņemt, ka tie varētu būt, minētos faktus, izņemot divus, nevarētu saistīt ar dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

Proti, par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu noteikti nav uzskatāma preču ražotāja cenu politika, ko viņš īsteno citas valsts tirgū, jo Konkurences likuma jurisdikcija nesliecas tālāk par Latvijas Republikas teritoriju.

[18.2.3] No Biedrības iesnieguma izriet, ka a/s „Laima” atsaka produkcijas piegādi veikaliem tālākos valsts rajonos, kā arī nepiegādā savu produkciju, ja veikala pieprasījumā nav nodrošināts minimāls produkcijas daudzums. Šādi fakti apgabaltiesas ieskatā norāda uz piegādes līguma nepienācīgu izpildi, nevis iespējamiem pārkāpumiem konkurences jomā. Par pārkāpumu konkurences jomā varētu runāt, piemēram, gadījumā, ja preču ražotājs (kuram ir dominējošs stāvoklis attiecīgajā tirgū), savu produkciju dažiem tirgus dalībniekiem liedz vispār, atsakot noslēgt piegādes līgumus. No Asociācijas iesnieguma tamlīdzīgi fakti neizriet, bet izriet tas, ka tirgus dalībniekiem iespējami pastāv domstarpības piegādes līguma izpildē. Šādas

domstarpības ir jārisina civiltiesiskajā kārtībā, neizmantojot valsts administratīvo resursu.

[18.2.4] Par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu nosacīti varētu uzskatīt tirgus dalībnieka rīcību (ja tam ir dominējošs stāvoklis attiecīgajā tirgū), nosakot dažādu atbildības līmeni atkarībā no saņēmēja uzņēmuma lieluma un kopumā par sliktu mazajiem uzņēmumiem, pārtraucot vai draudot pārtraukt savas produkcijas piegādes, ja līguma partneri (mazumtirdzniecības uzņēmumi) pieprasa samaksāt līgumsodu par neizpildītām saistībām.

Taču, lai ierosinātu lietu saistībā ar šādiem faktiem, būtu jākonstatē apstākļi, kas dod pamatu Padomei uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt.

No Biedrības iesnieguma un tam pievienotajiem dokumentiem šādi apstākļi neizriet. Tie neizriet arī no informācijas, ko pēc savas iniciatīvas no a/s „Laima” ieguva Padome. Tā a/s „Laima” noliedz atšķirīgu pieeju atbildības noteikšanai, slēdzot piegādes līgumus ar dažāda lieluma komersantiem, tāpat noliedz, ka preču piegādes pārtraukšanu izmanto, lai ietekmētu komersantus, kas pieprasa atbildību no a/s „Laima” par saistību nepienācīgu izpildi. Preču piegādes pārtraukšanu a/s „Laima” izskaidro ar tiesiskiem un pieļaujamiem iemesliem.

Ievērojot minēto, kā arī to, ka Biedrība saistībā ar dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu nav minējusi nevienu konkrētu faktu, gadījumu un tirgus dalībnieku, Padomei nav dibināta iemesla pieņemt, ka Biedrības iesniegumā minētie fakti varētu būt.

[19] Biedrība norāda, ka izskatāmajā gadījumā ir pārkāpts vienlīdzības princips, jo citos gadījumos Padome lietas ierosināja, neskatoties uz pieticīgu informāciju par iespējamo pārkāpumu konkurences jomā.

Vienlīdzības principa saturu atklāj APL 6.pants, kas noteic, – pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, iestāde un tiesa pieņem vienādus lēmumus (pastāvot atšķirīgiem faktiskajiem vai tiesiskajiem lietas apstākļiem, – atšķirīgus lēmumus) neatkarīgi no administratīvā procesa dalībnieka dzimuma, vecuma rases, ādas krāsas, valodas reliģiskās pārliecības, politiskajiem vai citiem uzskatiem, sociālās izcelšanās, tautības izglītības, sociālā un mantiskā stāvokļa, nodarbošanās veida un citiem apstākļiem.

Tādējādi vienlīdzība pastāv tiesiskumā. Proti, vienlīdzības princips ir garants personas tiesībām, ja pašas personas rīcība atbilst tiesībām. Persona nevar prasīt vēlamu labumu, pamatojoties uz vienlīdzības principu, neizpildot to, kas tai saskaņā ar likumu ir jāizpilda, lai iegūtu attiecīgo labumu.

Izskatāmajā gadījumā Biedrība vēlas panākt izpētes lietas ierosināšanu, lai gan viņas iesniegums neatbilst Konkurences likuma 23.panta prasībām. Šajā spriedumā tika konstatēts, ka tieši minētais bija iemesls Padomei neierosināt lietu. Administratīvās apgabaltiesas ieskatā vienlīdzības principam šādos apstākļos nav iedarbības, jo Biedrība vēlas panākt rezultātu, nepilnīgi izpildot likuma prasības, kas ir vēlamā rezultāta priekšnoteikums.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 246.- 251. un 329.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt biedrības „Latvijas tirgotāju asociācija” pieteikumu par Konkurences padomes 2007.gada 15.augusta lēmuma Nr.102 (protokola Nr.49 9§) „Par lietas neierosināšanu” atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Konkurences padomei ierosināt lietu par biedrības „Latvijas tirgotāju asociācija” iesniegumā minēto iespējamo akciju sabiedrības „Laima” konkurences pārkāpumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja *(paraksts)* Ļ.Kušnire

Tiesneši *(paraksts)* L.Slica

(paraksts) M.Vīgants

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese
Rīgā, 2010.gada 1.februārī

Ļ.Kušnire